

Nr 5

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen gjorda framställning rörande fiskerilånefonden, m. m. jämte i ämnena väckta motioner.

I årets statsverksproposition har Kungl. Maj:t (bil. 11 p. 163) föreslagit riksdagen att dels medge, att under budgetåret 1963/64 ett belopp av 6 000 000 kr. må av Kungl. Maj:t disponeras för lån från fiskerilånefonden, dels till Fiskerilånefonden för budgetåret 1963/64 anvisa ett investeringsanslag av 2 700 000 kr., dels ock godkänna att det högsta belopp, som må utlämnas i låneunderstöd från fiskerilånefonden, höjes till 150 000 kr.

I detta sammanhang har utskottet till behandling upptagit följande till utskottet hänvisade motioner, nämligen

1) I: 294 av herr *Magnusson m. fl.* likalydande med II: 343 av herr *Johansson i Öckerö m. fl.*, i vilka motioner hemställts att riksdagen måtte dels å tilläggsstat II för budgetåret 1962/63 till Fiskerilånefonden anvisa ett investeringsanslag av 1 500 000 kr. dels ock medge, att under budgetåret 1962/63 ett belopp av sammanlagt 7 000 000 kr. må av Kungl. Maj:t disponeras för lån från fiskerilånefonden;

2) I: 23 av herr *Ringaby* och herr *Nilsson, Yngve*, samt II: 28 av herr *Hedin m. fl.*, i vilka likalydande motioner hemställts att riksdagen måtte besluta att avskrivning av fiskredskapslån från statens fiskredskapslånefond må på ansökan därom medgivas varje låntagare som, efter återbetalning av 80 procent av lånet, alltjämt bedriver yrkesmässigt fiske.

Beträffande motiveringen till yrkandena i motionerna får utskottet hänvisa till motionerna II: 343 och II: 28.

Över motionsparet I: 294 och II: 343 har yttrande avgivits av fiskeristyrelsen.

Fiskerilånefonden

Fonden för fiskerinäringens befrämjande (fiskerilånefonden) inrättades enligt beslut av 1891 års riksdag. Nu gällande bestämmelser för lån ur fonden återfinns i kungörelsen 1962: 98. Ur fonden utlämnas lån till bl. a. inköp av fiskebåtar, redskap och annan utrustning för yrkesfiskare.

Ramen för utlåning från fiskerilånefonden har för budgetåren 1961/62 och 1962/63 utgjort 5,5 miljoner kr. Vid början av innevarande budgetår förelåg på fiskerilånefonden en behållning av närmare 0,8 miljon kr. Un-

der innevarande budgetår såsom amortering på tidigare utlämnade lån till fonden inflytande medel liksom det för budgetåret anvisade investeringsanslaget på 1 miljon kr. beräknas helt åtgå för årets låneförmedling.

Fiskeristyrelsen — som anmält att det sammanlagda beloppet av låneförmedlarnas ansökningar om fiskerilån för innevarande budgetår uppgår till i runt tal 13 miljoner kr. — har hemställt, att under fiskerilånefonden för budgetåret 1963/64 upptas ett investeringsanslag, som för nyssnämnda år möjliggör en utlåning från fonden av 7,5 miljoner kr.

Svenska västkustfiskarnas centralförbund har anhållit, att gränsen för lån ur fiskerilånefonden höjs från nu gällande maximibelopp av 120 000 kr. per båt till ett belopp motsvarande 50 procent av båtens anskaffningsvärde samt att anslag beviljas under fonden som möjliggör utlåning enligt de sålunda ändrade bestämmelserna. Till stöd för sin framställning anför centralförbundet bl. a., att erhållna lån f. n. utgör endast 10—15 procent av anskaffningskostnaden för en båt samt att konkurrensen från andra länder — med i många fall statssubventionerat fiske — har tilltagit.

Över centralförbundets framställning har remissutlåtanden avgivits av statskontoret, fiskeristyrelsen, statens jordbruksnämnd, Sveriges fiskares riksförbund, Hushållningssällskapens förbund samt Göteborgs och Bohus läns landsting.

Vidare har förvaltningsutskottet vid förenämnda landsting hemställt att frågan om nya normer för att tillgodose fiskets kreditbehov måtte tas under övervägande snarast möjligt.

Departementschefen har, efter redogörelse för angivna framställningar och remissyttranden, anfört följande.

»Med hänsyn till kostnadsutvecklingen sedan tillkomsten år 1953 av gällande bestämmelser om högsta belopp som må utlämnas i låneunderstöd från fiskerilånefonden vill jag förordna, att beloppet från och med den 1 juli 1963 höjs med 30 000 kr. till 150 000 kr. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att vidta i anledning härav erforderlig författningsändring.

Såsom framgått av den föregående framställningen föreligger alltjämt betydande anspråk på lån ur fiskerilånefonden. Enligt min mening bör ramen för lån ur fonden för nästa budgetår höjas med 0,5 miljon kr. till 6,0 miljoner kr. Vid bifall till mitt förslag erfordras ett kapitaltillskott till fonden av 2,7 miljoner kr. för budgetåret 1963/64.

Den av förvaltningsutskottet vid Göteborgs och Bohus läns landsting ingivna framställningen angående nya normer för att tillgodose fiskets kreditbehov är föremål för överväganden inom jordbruksdepartementet.»

Fiskeristyrelsen har i sitt remissutlåtande över motionerna I: 294 och II: 343 tillstyrkt bifall till motionsyrkandena om ökning av fiskerilånefondens låneram till 7 milj. kr. samt kapitaltillskott med 1,5 milj. kr. för innevarande budgetår. Styrelsen har erinrat om att styrelsen för såväl innevarande som nästa budgetår föreslagit en låneram för fiskerilånefonden av 7,5 milj. kr., vilket belopp nära ansluter till det av motionärerna nu föror-

dade rambeloppet å 7 milj. kr. Till belysande av verkningarna av bifall till motionerna har styrelsen hänvisat till en — här ej intagen — sammanställning, upptagande de belopp styrelsen tilldelat låneförmedlarna inom ramen för innevarande budgetår och de tilläggsbelopp låneförmedlarna, därest samma fördelningsgrunder tillämpades, skulle erhålla till fördelning.

Statens fiskredskapslånefond

1962 års riksdag beslöt att fiskare, som vid utövning av yrkesmässigt fiske förlorat eller fått fiskredskap skadade och till följd härav behöver ekonomiskt bistånd för att kunna fortsätta sin näring, må kunna från statens fiskredskapslånefond få lån upp till 75 procent av de skadade eller förlorade redskapens värde. Högsta lånebelopp utgör 10 000 kr. Lånen skall i princip återbetalas med 1/5 om året och vara räntebärande enligt för statens normalränta gällande grunder. Låntagare, som återbetalat erhållet lån intill 80 procent, må kunna befrias från kvarstående betalningsskyldighet, därest han alltjämt bedriver yrkesmässigt fiske och om han genom svår eller upprepade skada på eller förlust av fiskredskap fått sin ekonomi så hårt ansträngd att han är i synnerligt behov av befrielse. I särskilt ömmande fall må återbetalningsskyldigheten kunna eftergivnas upp till högst 40 procent av det totala lånebeloppet.

Utskottet

I statsverkspropositionen har föreslagits att ramen för lån ur *fiskerilånefonden* skall för nästa budgetår höjas från 5,5 till 6 milj. kr. samt att fonden skall tillföras ett kapitaltillskott å 2,7 milj. kr. Utskottet finner ej anledning göra erinran mot förslagen. Ej heller föranleder Kungl. Maj:ts förslag att maximibeloppet för varje fiskerilån skall höjas med 30 000 kr. till 150 000 kr. någon invändning från utskottets sida.

I motionsparet I: 294 och II: 343 har yrkats att under innevarande budgetår fiskerilånefondens resurser skall ökas så, att låneramen utvidgas till 7 milj. kr. och anslaget till följd därav uppräknas med 1,5 milj. kr. Motionärerna har till stöd härför åberopat att kostnaderna för anskaffande av båtar, utrustning och annan redskap stigit i snabbare takt än vad som motsvarar ökningen av låneramen under senare år. Den knappa tillgången på lånemedel från fonden har enligt vad i motionerna anförts medfört att lånesökande i många fall ej erhållit lån ur fiskerilånefonden till större belopp än som motsvarat cirka 10 procent av inköpspriset för båt med utrustning. För att det skall bli möjligt att i rimlig omfattning kunna tillgodose låneanspråken, som enligt fiskeristyrelsens anslagsframställning för nästa budgetår uppgår till i runt tal 13 milj. kr., anser utskottet att innevarande budgetårs låneram bör på sätt motionärerna föreslagit utökas till 7 milj. kr. I anslutning härtill tillstyrkes jämväl motionsyrkandet att såsom kapitalförstärkning till fonden å tilläggsstat för löpande budgetår anvisas 1,5 milj. kr.

I motionerna I: 23 och II: 28 har hemställts om utvidgad avskrivningsmöjlighet i fråga om lån från statens *fiskredskapslånefond*. Utskottet, som vid fjolårets riksdag tillstyrkte nu gällande stödform för fiskredskapsförluster, fann vid sin behandling då av ärendet (JoU 5) ej anledning förorda motionsvis framförda yrkanden av motsvarande innehåll som i de nu väckta motionerna. Någon omständighet som motiverar att utskottet i år skulle inta någon annan ståndpunkt har enligt utskottets mening ej inträffat. Utskottet avstyrker därför motionerna.

Under åberopande av vad sålunda anförts hemställer utskottet,

att riksdagen må

I. med bifall till Kungl. Maj:ts förslag

a) medge, att under budgetåret 1963/64 ett belopp av 6 000 000 kr. må av Kungl. Maj:t disponeras för lån från fiskerilånefonden

b) till *Fiskerilånefonden* å riksstaten för budgetåret 1963/64 anvisa ett investeringsanslag av 2 700 000 kr.

c) godkänna vad i det föregående föreslagits beträffande högsta belopp som må utlämnas i låneunderstöd från fiskerilånefonden

II. med bifall till motionerna I: 294 och II: 343

a) medge, att under budgetåret 1962/63 ett belopp av 7 000 000 kr. må av Kungl. Maj:t disponeras för lån från fiskerilånefonden

b) till *Fiskerilånefonden* å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1962/63 anvisa ett investeringsanslag av 1 500 000 kr.

III. avslå motionerna I: 23 och II: 28 om utvidgad avskrivningsmöjlighet i fråga om lån från statens *fiskredskapslånefond*.

Stockholm den 12 mars 1963

På jordbruksutskottets vägnar:

NILS G. HANSSON

Vid detta ärendes slutbehandling har närvarit:

från första kammaren: herrar Lage Svedberg, Bertil Andersson, Nils Hansson, Carl Eskilsson, Mossberger, Hermansson, Berg, Gunnar Pettersson, Ringaby och Magnusson;

från andra kammaren: herrar Hansson i Skegrie, Lindström, fru Lindskog, herrar Arweson, Johanson i Västervik, Östlund, Johansson i Öckerö, Johansson i Simrishamn, Jönsson i Ingemarsgården och Hedín.

Reservation

av herrar *Carl Eskilsson, Ringaby, Östlund och Hedin*, vilka ansett dels att första stycket å s. 4 i utlåtandet bort ha följande lydelse:

»I motionerna I: 23 och II: 28 har hemställts om utvidgad avskrivningsmöjlighet i fråga om lån från *statens fiskredskapslånefond*. Med hänsyn till att det för erhållande av ifrågavarande lån är fråga om förlust av katastrofkaraktär, som vederbörande fiskare ej kunnat förutse eller förebygga, och då den yrkesgrupp det gäller ligger på relativt låg inkomstnivå synes det motiverat att mera generöst bedöma möjligheterna till avskrivning. Det dubbla kravet för erhållande av 20-procentig avskrivning bör sålunda slopas och ersättas med villkoret att låntagaren 'alltjämt bedriver yrkesmässigt fiske'. Utskottet finner sig sålunda böra biträda motionerna.»

dels ock att utskottets hemställan under III. bort lyda sålunda:

»III. bifalla motionerna I: 23 och II: 28 om utvidgad avskrivningsmöjlighet i fråga om lån från *statens fiskredskapslånefond*.»